

ДОТООД АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН СЭДЭВ: СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЦАГААННУУР
СУМЫН 2024 ОН, 2025 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН

АУДИТЫН КОД: ДА-2025/08/ҮА-ТТЗ

Сүхбаатар сум 2025 он	Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газар Цахим хуудас: selenge@sankhuuaudit.se.gov.mn Дотоод аудитор, СХШУБ: Ц.Уртнасан Холбоо барих утас: 7036-8811 Цахим хаяг: urtnasan@sankhuuaudit.se.gov.mn
--------------------------	---

Энэхүү дотоод аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**АУДИТЫН ЗОРИЛТ, ХАМАРСАН ХҮРЭЭ, АРГА ЗҮЙ, СТАНДАРТЫН
ТАЛААРХ МЭДЭГДЭЛ**

Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх:	Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйл, 14.2.10, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2, 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсэг, “Дүрэм батлах тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2015 оны 483 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Дотоод аудитын дүрэм”, Дотоод аудитын хорооны 2025 оны 1 дүгээр тогтоолоор батлагдсан 2025 оны хяналт шалгалтын төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэлээ.
Аудитын зорилт:	Цагааннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн засаглал, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтын үйл явцуудын үр нөлөөтэй байдлыг үнэлж дүгнэх, тус байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн зөвлөгөө өгөх замаар байгууллагын үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх зорилготой.
Аудитын хамарсан хүрээ:	Цагааннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 он, 2025 оны эхний хагас жилийн үйл ажиллагааны болон санхүүгийн баримт материалыг хамруулав.
Аудитын арга зүй:	Дотоод аудитын мэргэжлийн практикийн Олон улсын стандарт, Засгийн газрын 2015 оны 483 дугаар тогтоолоор баталсан “Дотоод аудитын дүрэм”, Монгол улсын сангийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 268 дугаар тушаалаар батлагдсан “Улсын салбарын дотоод аудитын аргачлал”-ын дагуу аудитын зорилго, зорилт, асуудлын шинжилгээний асуултад хариулт өгөхөд шаардагдах бүх төрлийн нотлох баримтыг цуглуулж, баримтжуулан, тэдгээрийг нягтлан шалгах, дүн шинжилгээ хийх, харьцуулалт, түүвэрлэлт зэрэг судалгааны арга зүйг ашиглан аудитын дүнд суурилан дүгнэлт өгч, зөвлөмж боловсрууллаа.

**Аудитын
шалгуур,
үзүүлэлт:**

Аудитад асуудлын шинжилгээний асуултын дагуу нарийвчлан боловсруулсан аудитын арга зүй, хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой дараах хууль, эрх зүйн актын холбогдох заалтыг шалгуур үзүүлэлт болгон ашиглалаа. Үүнд:

- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
 - Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
 - Авлигын эсрэг хууль
 - Төсвийн тухай хууль
 - Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль
 - Хөдөлмөрийн тухай хууль
 - Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
 - Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
 - Татварын ерөнхий хууль
 - Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам
 - Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам
 - Хоршоо хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам
 - УСНББОУС болон бусад стандартууд
 - Бусад хууль, эрх зүйн актууд
- Байгууллагын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
- Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам

НЭГ. ТАНИЛЦУУЛГА

Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газрын 2025 оны нэгдсэн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу аймгийн Засаг дарга бөгөөд Төсвийн Ерөнхийлөн Захирагчийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн ДА-2025/08/ҮА-ТТЗ дугаар удирдамжийн хүрээнд Сэлэнгэ аймгийн Цагааннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд дотоод аудитыг хийж гүйцэтгэлээ.

Дотоод аудитыг Засгийн газрын 483 дугаар тогтоолоор баталсан “Дотоод аудитын дүрэм”-ийг тус тус үндэслэн санхүүгийн хяналт шалгалт, эрх зүйн нийцлийн чиглэлээр хийж хэрэгжүүлсэн ба 2024 он, 2025 оны эхний хагас жилийн үйл явцыг хамруулан, дахин тооцоолох, тулган шалгах хяналтын горимыг ашиглах, холбогдох ажилтнуудтай ярилцах, дотоод хяналтын орчныг судлах, үнэлэх, ажил гүйлгээг батлах, хянах, бүртгэх, тайлагнах процессын эрсдэлийг үнэлэх, мөрдвөл зохих хууль тогтоомжийн зүйл, хэсэг, заалтын хэрэгжилтийн байдлыг бодитоор илэрхийлж тогтоох, зорилгод хүрсэн түвшин, хүлээн зөвшөөрөгдсөн байдал, практикт нийцэж байгаа байдлыг шалгуур үзүүлэлтээр тодорхойлж ажиллав.

ХОЁР. АУДИТЫН ЗОРИЛГО, ЦАР ХҮРЭЭ

2.1 Аудитын зорилго:

Цагааннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн засаглал, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтын үйл явцуудын үр нөлөөтэй байдлыг үнэлж дүгнэх, тус байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн зөвлөгөө өгөх замаар байгууллагын үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх зорилготой.

2.2 Аудитын хамрах хүрээ, хязгаарлалт

Цагааннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн удирдлага зохион байгуулалтын засаглал, эрсдэлийн удирдлага болон дотоод хяналтын үйл явцыг үнэлэх;

Аудитаар тус газрын 2024 он, 2025 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн үйл ажиллагааг хамруулна. Үүнд:

- Байгууллагын засаглал, эрсдэлийн удирдлагын үйл явцыг үнэлэх;
- Төсвийн орлогын бүрдүүлэлт, санхүүжилт, хуваарилалт, үр дүн
- Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний үр дүн
- Орон нутгийн хөгжлийн сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн
- Хоршоог хөгжүүлэх сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт үр дүн
- Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгэ худалдан авах тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилт
- Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн дотоод хяналтын үр нөлөө
- Өмнөх хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил дутагдлын арилгах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн байдал

Дотоод аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт:

Аудитын явцад хязгаарлалт тогтоохгүй, шинж чанарын үүднээс цааш нь

нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлж болно.

2.3 Аудитын арга, аргачлал

Дотоод аудитын мэргэжлийн практикийн Олон улсын стандарт, Засгийн газрын 2015 оны 483 дугаар тогтоолоор баталсан “Дотоод аудитын дүрэм”, Монгол улсын сангийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 268 дугаар тушаалаар батлагдсан “Улсын салбарын дотоод аудитын аргачлал”-ын дагуу үйл ажиллагааны эрсдэлийг үнэлэн албан тушаалтнаас асуулга тодруулга авах, нотлох зүйлсийг нягтлах, тулган баталгаажуулах, дүн шинжилгээ хийх горимуудыг ашиглав.

2.4. Аудитад ашигласан шалгуур үзүүлэлтүүд:

Аудитын зорилттой холбоотой дараах хууль, журам, дүрэм, зааврыг аудитын шалгуур үзүүлэлт болгон ашиглав. Үүнд:

- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Авлигын эсрэг хууль
- Төсвийн тухай хууль
- Төрийн албаны тухай хууль
- Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль
- Хөдөлмөрийн тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Татварын ерөнхий хууль
- Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам
- Хоршоо хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам
- УСНББОУС болон бусад стандартууд
- Төрийн сангийн төлбөр тооцооны журам
- Бусад хууль, эрх зүйн актууд

2.5 Аудитын хугацаа, бүрэлдэхүүн

Дотоод аудитыг 2025 оны 11 дүгээр сарын 03-ны өдрөөс 2025 оны 12 дүгээр сарын 03-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газрын дарга СХШАУБ Т.Одсүрэн ахалж, дотоод аудитор, СХШУБ Ц.Уртнасан гүйцэтгэв.

ГУРАВ. БАЙГУУЛЛАГЫН САЙН ТУРШЛАГА, ЭРСДЛИЙН УДИРДЛАГА, ДОТООД ХЯНАЛТЫН ТОГТОЛЦОО

3.1 Байгууллагын сайн туршлага

Цагааннуур сумын хэмжээнд төрийн сангийн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллахад анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу, эдийн засгийн ангилал буруу шалтгаанаар буцаасан гүйлгээ нь 2024 онд 284, 2025 оны 2 улирлын байдлаар 105 болж буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХХС-ийн чанаргүй зээлийн үлдэгдлийн хэмжээ 2023 онд 87,093.2 мянган төгрөг, 2024 онд 78,206.2 мянган төгрөг, 2025 оны 2 улирлын байдлаар 66,469.5 мянган төгрөг болж 2024 онд өмнөх оноос 10.2 хувиар, 2025 оны 2 улирлын байдлаар өмнөх оноос 15.0 хувиар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Төсвийн байгууллагууд сар сардаа авлага, өглөгийг барагдуулж ажиллаж байгаа тул урсгал болон тогтмол зардлын төсвийн өр, авлага үүсгэхгүй ажилласан байна.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар 2023, 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт авсан байна.

Сэлэнгэ аймгийн ЗДТГ-ын хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтсийн нэгдсэн дүнгээр Цагааннуур сум нь 2023 онд “Шилдэг сум” тэргүүн байранд орж шагнагдсан байна.

3.2 Засаглалын талаар

Сэлэнгэ аймгийн Цагааннуур сумын удирдлагын багт сумын ИТХ-ын даргаар Г.Цэндсүрэн 2020 оны 10 сарын 23 өдрөөс 2024 оны 11 сарын 23 өдөр хүртэл, Ж.Лхагвабаатар 2024 оны 11 сарын 23 өдрөөс өнөөдрийг хүртэл хугацаанд, сумын Засаг даргаар Ц.Баянбаатар 2020 оны 11 сарын 27 өдрөөс 2024 оны 11 сарын 27 өдөр хүртэл, Г.Цэндсүрэн 2024 оны 11 сарын 27 өдрөөс өнөөдрийг хүртэл, Засаг даргын орлогч Б.Ууганбаяр 2021 оны 01 сарын 05 өдрөөс өнөөдрийг хүртэл, сумын төсвийн ерөнхий нягтлан бодогч С.Дашцэрмаа 2016 оны 01 сарын 04 өдрөөс өнөөдрийг хүртэл тус тус ажиллаж байна.

Засаг даргын 2025-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт 2024 онд 88.2 хувь, аймгийн Засаг даргатай хамтран ажиллах гэрээний биелэлт 2024 онд 95.1 хувь, Хууль, тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт 2024 онд 99.7 хувь, аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний биелэлт 2024 онд 97.6 хувь, “Аялал жуулчлал ногоон хөгжлийг дэмжих жил”-ийн ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилт 2024 онд 82.6 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна.

Засаглах удирдлага, гүйцэтгэх удирдлагын хооронд эрсдэл, хяналтын талаар мэдээлэл солилцдог.

Сумын Засаг дарга Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Монгол Улсын хууль тогтоомж, Засгийн газрын бодлого шийдвэр, аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, эдийн засаг нийгмийн зорилтын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, гүйцэтгэлд нь хяналт тавин, иргэдэд төрийн үйлчилгээг ил тод, түргэн шуурхай, нээлттэй, тэгш хүртээмжтэй хүргэхэд гол ажлуудыг шийдвэрлэсэн байна.

Аймгийн Хяналт-шинжилгээ үнэлгээний хэлтсээс Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын хэрэгжилтийг ханган хагас бүтэн жилээр бүх шатны захиргааны байгууллага нь өөрийн хариуцсан асуудлын хүрээнд хуульд заасан чиг үүргийг

хэрэгжүүлсэн байдалд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн байна.

3.3 Байгууллагын эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо

ТТЗ-ын засаглалын тогтолцооны нэг бүрэлдэхүүн болох эрсдэлийн удирдлагын чиглэлээр удирдлага болон ажилтан албан хаагчид эрсдэлийг тодорхойлох, удирдах талаар мэдлэг, чадварыг дээшлүүлж ажилласан байна.

Цаашид эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжилтийг хангахтай холбогдуулан дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай байна. Үүнд:

- *Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог төлөвшүүлэх цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг Эрсдэлийн удирдлагын менежментийн ISO 31000 стандарт, MNS ISO 31010:2016 Эрсдэлийн үнэлгээний арга, MNS ISO 31000:2020 Эрсдэлийн менежментийн удирдамжийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх нь зүйтэй.*

3.4 Байгууллагын дотоод хяналтын тогтолцоо

Тус ТТЗ нь дотоод хяналтыг зохион байгуулах төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлж ажилласан байна. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид шууд харьяалагдах дотоод хяналт хариуцсан ажилтны орон тоог одоог батлуулаагүй боловч гүйцэтгэх чиг үүрэгт оруулснаар санхүү, төсвийн хяналтыг сумын Санхүүгийн алба гүйцэтгэж, бусад хяналтыг шаардлагатай үед тухай бүр ажлын хэсэг томилж ажиллуулсан байна.

ГУРАВ. АУДИТЫН ҮР ДҮН

<u>Илэрсэн асуудал 1</u>	Малын тоо толгойн албан татварыг статистикийн жилийн эцсийн мал тооллогын дүнд үндэслэн бодитоор ногдуулаагүй 2023 онд 15,192.7 мянган төгрөгөөр дутуу, 2024 онд 70.0 мянган төгрөгөөр илүү ногдуулсан байна.
<u>Асуудлын ангилал</u>	Нөлөө их
Бодит байдал:	Татварын хууль тогтоомжийн дагуу малчин өрх бүрийн малын тоо толгойд үндэслэн албан татвар ногдуулах ёстой. Гэтэл малын тоо толгойн албан татварыг 2023 онд 15,192.7 мянган төгрөгөөр дутуу, 2024 онд 70.0 мянган төгрөгөөр илүү буюу нийт 15,122.7 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй ногдуулсан байна. Малын тоо толгойн албан татварыг нь малын тоо толгойд үндэслэн төлөвлөөгүйгээс орлого бүрдүүлэлт тасарч, орон нутгийн төсөвт сөргөөр нөлөөлж байна.
Байх ёстой шаардлага /шалгуур/:	Малын тоо толгой албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйл Албан татвар ногдуулах, малын тоо толгойг тодорхойлох: 5.2-д "Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнөх жилийн мал тооллогын дүнд үндэслэн татварын алба тооцож, төлбөл зохих албан татварыг тодорхойлно."

Асуудлын үндсэн шалтгаан:

Малын тоо толгой албан татварын тухай хуулийн хэрэгжүүлээгүй, татварын байцаагч жирэмсэн амаржсаны амралттай байснаас шалтгаалсан байна.

Байгууллагад үзүүлэх нөлөө /үр дагавар/:

Татварын орлого тасалдах, улмаар орон нутгийн төсвийн орлого буурах, төсвийн хөрөнгийг зохистой хуваарилах, зарцуулахад хүндрэл үүсэх.

Шийдвэр:

2026 оны төсвийн төсөлд малын тоо толгойн албан татварыг жилийн эцсийн бодит тооллогын дүн, тоо баримтад үндэслэн ногдуулах **албан шаардлагыг** хүргүүлэх

<u>Илэрсэн асуудал 2</u>	Төсвийн орлогын бүрдүүлэлт 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар 4.9 хувь буюу 47,281.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.
<u>Асуудлын ангилал</u>	Нөлөө их
Бодит байдал: Эхний хагас жилийн байдлаар 964,990.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 917,708.5 мянган төгрөгийн буюу 95.1 хувийн биелэлттэй байна. Төлөвлөгөө нэр төрлөөр нь биелэлтийг тулган баталгаажуулахад хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 9,696.0 мянган төгрөгөөр буюу 95.0 хувиар, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр хураамж 3,480.0 мянган төгрөгөөр буюу 100.0 хувиар, бусад орлого 34,105.5 мянган төгрөгөөр буюу 67.5 хувиар тус тус тасарсан байна.	
Байх ёстой шаардлага /шалгуур/: Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1.-д "Хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх"	
Асуудлын үндсэн шалтгаан: Төсвийн орлогын төлөвлөгөө тасрахад голлон нөлөөлсөн шалтгаан нь тус сумын татварын байцаагч хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа гэх үндэслэлээр орлогын төлөвлөгөөнүүд тасарсан.	
Байгууллагад үзүүлэх нөлөө /үр дагавар/: Төсвийн орлого бүрэн төвлөрөөгүйгээс шалтгаалан төлөвлөгдсөн зардлуудын санхүүжилтийн эх үүсвэр тасрах. Төрөөс иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар хүртээмж буурах, Хуулиар хүлээсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхгүй байх	
Шийдвэр: Төсвийн орлогын бүрдүүлэлтийг ангилал тус бүрээр төлөвлөгөөний дагуу бүрэн төвлөрүүлэх, үр дүнтэй ажил зохион байгуулж ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх.	

<u>Илэрсэн асуудал 3</u>	ОНХС-аар иргэдээс санал авч эрэмбэлэгдээгүй 20,000.0 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй арга хэмжээг төлөвлөсөн байна.
<u>Асуудлын ангилал</u>	Нөлөө их

Бодит байдал:

Цагааннуур сумын ИТХ-ын 2024 оны 13 дугаар "2025 оны төсөв батлах тухай" тогтоолоор иргэдээс санал авч эрэмбэлэгдээгүй "Ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх" 20,000.0 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй арга хэмжээг төлөвлөсөн байна.

Байх ёстой шаардлага /шалгуур/:

Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3.6-д "орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, ...", Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 4.3.2 "ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээ нь тухайн орон нутгийн иргэдийн саналаар дэмжигдэж эрэмбэлэгдсэн байх," 4.7.5 "Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй ...;" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Асуудлын үндсэн шалтгаан:

ОНХС-ийн хөрөнгөөр 2025 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээнд иргэдийн санал аваагүй арга хэмжээг төлөвлөсөн.

Байгууллагад үзүүлэх нөлөө /үр дагавар/:

Энэ нь Төсвийн тухай хууль болон ОНХС-ийн үйл ажиллагааны журмаар Төсвийн хөрөнгө оруулалтын шалгуур хангахгүй төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх хориглосон заалтыг зөрчсөнөөр төсвийн хөрөнгийн хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний олон нийтийн хяналтыг сулруулж төсвийн үр ашиг, үр нөлөө бууруулах, төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулах эрсдэлийг үүсгэж байна.

Шийдвэр:

ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг иргэдийн саналд үндэслэх үндсэн шалгуурыг хангуулах, эрэмбэлэх замаар 2026 оны төсөвт тусгах **албан шаардлага** хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

ДӨРӨВ. НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газраас Цагааннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу дотоод аудитыг хийж гүйцэтгэхэд илэрсэн алдаа зөрчлийг үндэслэн **"Сайжруулах шаардлагатай"** гэсэн дүгнэлтийг өгч байна.

Байгууллага өөрийн зорилгодоо хүрэхийн тулд эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжүүлэн, дотоод хяналтыг үр нөлөөг сайжруулах тогтолцоог бий болгож шийдвэр гаргалтад түүнийг үр дүнтэй ашиглаж хэвших шаардлагатай байна.

Дүгнэлтийн төрөл	Дүгнэлтийн тайлбар
Сайжруулах шаардлагатай	Байгууллагын засаглал, эрсдэлийн удирдлага болон дотоод хяналтын үйл явцын төлөвшил нь "эхлэлийн буюу 2-р түвшин"-д байна гэж үзсэн. Аудитаар илэрсэн асуудлуудын 21-79% нь "нөлөө ихтэй" гэж үзсэн

ТАЙЛАН БЭЛТГЭСЭН:
ДОТООД АУДИТОР СХШУБ *Ц.УРТНАСАН* Ц.УРТНАСАН

ТАЙЛАН ХЯНАСАН:
ДАРГА, СХШУАБ *Т.ОДСҮРЭН* Т.ОДСҮРЭН

ТАНИЛЦСАН:
ЦАГААННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА *Г.ЦЭНДСҮРЭН* Г.ЦЭНДСҮРЭН

ЕРӨНХИЙ НЯГТЛАН БОДОГЧ *С.ДАШЦЭРМАА* С.ДАШЦЭРМАА

